

פסחים סט

קושי על דברי ר' אליעזר במשנה: אמר רב אשי: ולמאי דקאמר רבי אליעזר נמי יום טוב רשות - אית ליה פירכא:

ומה יום טוב שהתיר בו מלאכה של רשות - ← שבת שלא התיר בה אלא מלאכה של מצוה לא התיר שבות שעמה - אינו דין שלא תתיר שבות שעמה?

תירוץ: ורבי אליעזר - שבות דמצוה עדיף ליה.

ברייתא:

רבי אליעזר	רבי עקיבא
ומה לי אם דחו מכשירי מצוה שלאחר שחיטה את השבת, דאיתעביד ליה מצוה - לא ידחו מכשירי מצוה שלפני שחיטה את השבת!	1. דמה לי, אם דחו מכשירי מצוה שלאחר שחיטה את השבת - שהרי דחתה שחיטה את השבת. תאמר ידחו מכשירי מצוה שלפני שחיטה את השבת - שלא דחתה שחיטה את השבת. 2. דבר אחר: שמא ימצא זבח פסול, ונמצא מחלל את השבת למפרע

קושי על הטיעון השני בדברי ר' עקיבא: אי הכי משחט נמי לא נשחט, שמא ימצא זבח פסול ונמצא מחלל את השבת למפרע!

תירוץ: אלא הא אמר ליה ברישא ופרכיה, והדר אמר ליה הך דמה לי אם דחו.

השיב רבי עקיבא ואמר הזאה תוכיח וכו'.

ברייתא:

רבי אליעזר	רבי עקיבא
עקיבא, בשחיטה השבתני - בשחיטה תהא מיתתו	רבי, אל תכפירני בשעת הדין, כך מקובלני ממך: הזאה שבות היא, ואינה דוחה את השבת.

קושי על ר' אליעזר: וכי מאחר דהוא אגמריה מאי טעמא קא הדר ביה?

תירוץ 1: אמר עולא: רבי אליעזר כי אגמריה - הזאה דתרומה אגמריה, דתרומה גופה לא דחיא שבת. רבי עקיבא נמי, כי אותביה - הזאה דתרומה אותביה, שהיא מצוה והיא משום שבות. והוא סבר: הזאה דפסח קא מותיב ליה.

דחיית על פירושו של עולא: מתיב רבה: השיב רבי עקיבא ואמר: הזאה טמא מת תוכיח, שחל

שביעי שלו להיות בשבת ובערב הפסח, שהיא מצוה והיא משום שבות ואינה דוחה את השבת! אלא וודאי הזאה דפסח אגמריה

חזרה לקושי: וכי מאחר דאגמריה מאי טעמא קא פריך ליה רבי אליעזר?

תירוץ 2: רבי אליעזר גמריה איתעקר ליה ואתא רבי עקיבא לאדכוריה גמריה.

קושי: ונימא ליה בהדיה!

תירוץ: סבר לאו אורח ארעא.

קושי: והזאה מאי טעמא לא דחיא שבת? מכדי טלטולי בעלמא הוא, תדחי שבת משום פסח!

תירוץ 1: אמר רבה: גזירה שמא יטלנה ויעבירנה ארבע אמות ברשות הרבים.

קושי: ולרבי אליעזר ניעבריה, דהא אמר רבי אליעזר: מכשירי מצוה דוחין את השבת!

תירוץ: אמרי: הני מילי - היכא דגברא גופיה חזי, ורמי חיובא עליה. אבל הכא, דגברא גופיה לא חזי - לא רמי חיובא עליה.

דין שיוצא מהתירוץ: אמר רבה: לדברי רבי אליעזר,

קטן בריא	קטן חולה
מחמין לו חמין להברותו ולמולו	אין מחמין לו חמין להברותו ולמולו - בשבת, דהא חזי ליה
מחמין לו חמין להברותו ולמולו	אין מחמין לו חמין להברותו ולמולו - דהא לא חזי ליה

קושי על הדין: אמר רבא: ואי בריא הוא - למה ליה חמין להברותו?

דעה אחרת בדין מילה: אלא אמר רבא: הכל חולין הן אצל מילה, אחד קטן בריא

ואחד קטן חולה - אין מחמין לו חמין להברותו ולמולו בשבת, דהא לא חזי.

קושי על התירוץ שלפי ר' אליעזר מי שאינו ראוי, לא מחללים שבת בעבור מצותו:

איתביה אביי: ערל שלא מל - ענוש כרת, דברי רבי אליעזר. והא הכא, דגברא גופיה

לא חזי וקתני ענוש כרת, אלמא: רמי חיובא עליה!

תירוץ 1: אמר רבה: קסבר רבי אליעזר:

- אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ.
- וכל שאילו ביחיד נדחה - בציבור עבדי בטומאה.
- וכל מילתא דאיתא בציבור - איתא ביחיד, וכל מילתא דליתא בציבור - ליתא ביחיד.

טומאה	ערילות	הסתירה
לא חייבים כרת	חייבים כרת	הסתירה
דאי כוליה ציבורא טמאין נינהו לא מדינן עליהו, אלא עבדי בטומאה - יחיד נמי פטור.	דאי כוליה ציבור ערלים נינהו - אמרינן להו קומו מהולו נפשייכו ועבדי פסחא, יחיד נמי אמרינן ליה: קום מהול ועביד פסחא. ואי לא מהיל ועביד - ענוש כרת.	הסתירה

קושי 1 על רבה: אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לרבא: והרי פסח שני, דליתיה בציבור ואיתיה ביחיד!

תירוץ: אמר ליה: שאני התם, דהא עבד ליה ציבורא בראשון.

קושי 2 נגד רבה ודחיית דבריו: מיתיבי: **יכול לא יהא ענוש כרת אלא שהיה**

טהור, ושלא היה בדרך רחוקה. ערל וטמא שרץ ושאר כל הטמאים מנין?

תלמוד לומר והאי'.

- מדקא מהדר אטמא שרץ - קסבר אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ. דאי שוחטין וזורקין על טמא שרץ - למה ליה לאהדוריה עליה - היינו טהור!

אלמא: אף על גב דלא חזי חיובא עליה. ואף על גב דליתיה בציבור - איתיה ביחיד.

תירוץ 2 (על הקושי על ר' אליעזר - למה הזאה לא דוחה שבת?): אלא אמר רבא: קסבר רבי אליעזר שוחטין וזורקין על טמא שרץ, והוא הדין לטמא מת בשביעי שלו. הזאה למאי - לאכילה, אכילת פסחים לא מעכבא!

קושי: אמר ליה רב אדא בר אבא לרבא: אם כן נמצא פסח נשחט שלא לאוכליו!

תירוץ: אמר ליה: שלא לאוכליו לחולה ולזקן דלא חזי, אבל האי - מיחזא חזי, תקוני הוא דלא מתקן.

כלל אמר רבי עקיבא וכו'.

פסיקת ההלכה: אמר רב יהודה אמר רב: הלכה כרבי עקיבא.

עוד פסיקה דומה: ותנן נמי גבי מילה כי האי גוונא, **כלל אמר רבי עקיבא: כל מלאכה שאפשר**

לעשותה מערב שבת - אינה דוחה את השבת. מילה, שאי אפשר לעשותה מערב שבת - דוחה את השבת. ואמר רב יהודה אמר רב: הלכה כרבי עקיבא.

דיון למה צריך להגיד לגבי שניהם: וצריכא, דאי אשמעינן גבי פסח - התם הוא דמכשירי מצוה לא דחו שבת - משום דלא נכרתו עליה שלש עשרה בריתות, אבל מילה דנכרתו עליה שלש עשרה בריתות - אימא לידחי. ואי אשמעינן מילה - התם הוא דמכשירי מצוה לא דחו שבת דליכא כרת, אבל פסח דאיכא כרת - אימא לידחי, צריכא.

משנה.

מביא חגיגה כ"ד	אינו מביאה חגיגה כ"ד
בחול	בשבת
בטהרה	במרובה
במועט	בטומאה

חגיגת י"ד	פסח
מן הצאן, מן הבקר, מן הכבשים ומן העזים	מן הצאן, מן הכבשים ומן העזים
מן הזכרים ומן הנקבות	מן הזכרים
ונאכלת לשני ימים ולילה אחד	לאכל ליום ולילה אחד
בן שנה או יותר	בן שנה

